

Právo Evropské unie II.

Vývoj ES/EU
Instituce ES/EU
Právo ES/EU

JUDr. David Sehnálek, Ph.D.
david.sehnalek@gmail.com

Vícevrstevná integrace

- vznik řady MO
  - NATO
  - Rada Evropy
  - OBSE
  - RVHP
  - ESVO a další...
- cíle a úkoly (zejména)
  - hospodářské
  - politicko-bezpečnostní
  - kulturní a sociální
- ES – odlišná (nadstátní) koncepce integrace
  - 1. 23. červenec 1952 ESUO (tzv. Pařížská smlouva, 50 let)
  - 2. 1. leden 1958 (tzv. Římské smlouvy)
    - EHS (nyní ES) - společný trh, SOP, zemědělská a další politiky
    - ESAE (EURATOM) – mírový výzkum a vývoj atomu

Zápatí prezentace

2

Vývoj ES - územní expanze

- 1952 + 1958 – Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí a Lucembursko
- 1973 – VB, Dánsko, Irsko; ~~Norsko~~
- 1981 – Řecko
- 1986 – Španělsko a Portugalsko
- 1995 – Finsko, Švédsko, Rakousko, ~~Norsko~~
- 2004 - **Česko**, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko;
- 2007 – Rumunsko, Bulharsko;
- ? – *Chorvatsko a Turecko*

Zápatí prezentace

3

Vývoj ES – posilování spolupráce

- 50. léta – počátek integrace, vytváření společného trhu a celní unie
- 60. léta – krize (tzv. Lucemburský kompromis)
- 70. stagnace (ropná krize...)
- 80. léta – nový impulz - JEA (1985 / 1.7.1987)
- 90. léta
  - 1992/ 1.11.1993 – vznik EU - **Maastrichtská smlouva**
  - 1997/1999 – Amsterodamská smlouva
  - 2000/2003 – Niceská smlouva
  - ~~Smlouva o Ústavě pro Evropu~~
  - ? – Lisabonská smlouva (reformní smlouva)
- pozn. nenechte se mást dvojitými daty

Zápatí prezentace

4

Zmatení pojmů? - EU, ES vs. EU

- 3 ES – mezinárodní organizace
- EU – není MO! pouze zastřešující entitou bez pr. subjektivity
- EU – pilířová struktura
  - 1. (komunitární) pilíř: 3 (2) ES
  - 2. pilíř: společná zahraniční a bezpečnostní politika
  - 3. pilíř: vnitřní bezpečnost a justice
- 1. pilíř nadstátní vs. 2. a 3. pilíř – mezivládní
- „maastrichtský chrám“
- vejce ☺

Zápatí prezentace

5

Lisabonská smlouva

- zrušení pilířové struktury EU
- stálý předseda Evropské rady
- „ministr zahraničních věcí“
- snížení počtu Komisařů
- rozšíření hlasování spolurozhodovací procedurou

Instituce ES

- dělba moci v ES/EU - nadstátnost jako určující činitel institucionální struktury;
- institucionální struktura ES/EU, srovnání se základními českými orgány
- zapojení místních samospráv a zájmových organizací do rozhodovacího procesu ES/EU

Rozdělení funkcí

- rozdělení fci:
  - horizontální
    - v rámci ES
  - vertikální
    - čl. státy – ES (viz. ESD)
- nutnost reflexe:
  - nadstátní povahy
  - faktu, že ES není státem, ale MO
  - s nutností zajistit rovnováhu s národními zájmy

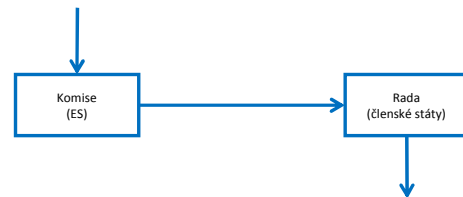
Tandem Komise + Rada

- **Komise:**
  - reprezentuje zájmy ES
  - povinně předkládá návrhy opatření (rozhodnutí, právních aktů)
- **Rada:**
  - reprezentuje zájmy čl. st.
  - rozhoduje o jejich (ne)přijetí
- srovnejte s dělbou moci obecně ve státech

vada na kráse?

Rovnováha při tvorbě rozhodnutí

- Proces tvorby rozhodnutí

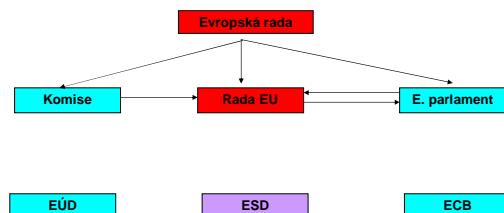

- Pozn. Zde je vyjádřeno jen schematické vyjádření principu nadstátnosti – dnes je uvedené schéma do značné míry modifikováno, při rozhodování totiž spolupůsobí i Evropský parlament

Orgány – výčet a právní úprava

- 3 v 1 !
- Základní výčet je obsažen v čl. 7 SES
  - Evropský parlament;
  - Rada EU;
  - Komise;
  - Soudní dvůr;
  - Účetní dvůr;
- Další orgány, např.
  - Hospodářský a sociální výbor
  - Výbor Regionů
  - ECB
  - Evropská rada
  - a další

Pilířová struktura EU a orgány

Evropská komise

- Charakteristika:
  - permanentní (5 let);
  - kolektivní (27);
  - nezávislý;
  - kolegiální
  - orgán hájící zájmy ES jako celku
- Právní úprava čl. 211 – 219 SES
- Pravomoci
  - iniciativní, výkonný a kontrolní orgán (vláda ES)

Ustavení komise

- postup:
  1. Rada na nejvyšší úrovni designuje KV bud. předsedu
  2. designaci schválí EP
  3. Rada po dohodě s DPK schválí KV seznam komisařů
  4. EP en bloc (ne)schválí soubor komisařů
  5. Rada KV jmenuje celou Komisi
- Zánik fce:
  - individuálně : smrtí, odstoupením, odvoláním (SD)
  - kolektivně: EP vysloví nedůvěru (2/3 hlasů)

Komise – činnost a aparát

- 26 generálních ředitelství (DG) – „ministerstva“
- DG - v čele generální ředitel
- specializované služby (např. právní služba)
- Úřad mluvčího, statistický úřad
- cca 25.000 zaměstnanců

Pravomoci Komise

- Kontrolní - „hlídací pes smluv“,
- legislativní
  - iniciativní pravomoc („motor Společenství“)
  - delegovaná pravomoc;
- výkonná
  - zejména v oblasti hospodářské soutěže;
- a pravomoci ve vnějších vztazích (na základě pověření sjednává MS)

GŘ pro jednotlivé politiky

• Doprava a energie • Hospodářská soutěž • Hospodářské a finanční věci • Informační společnost a média • Podniky a průmysl • Regionální politika • Rybářství a námořní záležitosti • Společné výzkumné středisko • Spravedlnost, svoboda a bezpečnost	• Vnitřní trh a služby • Výkonné agentury • Výzkum • Vzdělávání a kultura • Zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti • Zdraví a ochrana spotřebitele • Zemědělství a rozvoj venkova • Životní prostředí • Daně a cla

Rada EU

- Rada = Rada EU = Rada ES = Rada ministrů
- **Pozor:** Rada EU ≠ Rada Evropy ≠ Evropská Rada!
- Kolektivní orgán, reprezentuje zájmy členských států
- Složení: zástupci vlád čl.st., [oprávnění zavazovat svůj stát](#)
- různé formace (variabilní složení: všeobecná rada vs. technické rady)
  - Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy; Hospodářství a finance – tzv. ECOFIN; Justice a vnitřní věci; Zaměstnanost, sociální politika, zdraví a záležitosti spotřebitelů; Konkurenceschopnost; Doprava, telekomunikace a energie; Zemědělství a rybolov; Životní prostředí; Vzdělávání, mládež a kultura)

COREPER

- = Výbor stálých zástupců
- aparát permanentního charakteru
- připravuje a koordinuje činnost Rady a usiluje o dosažení předběžné shody, zastřešuje systém výborů a pracovních skupin

Úřednický aparát Rady

- Sekretariát Rady
- Řízen: **generálním tajemníkem** (vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku)
- Příprava materiálů po technické a jazykové stránce
- Eliminace diskontinuity (volby v čl. st....)

Předsednictví Rady

- výkon zástupcem čl. st., rotace po **6 měsících**
- Možnost:
  - ovlivňovat činnost ES/EU prostřednictvím vytváření podnětů pro nová politická a legislativní rozhodnutí.
  - pořádá a řídí pracovních schůzek
  - zprostředkování kompromisů
  - ve II. a III. pilíři vyjednává MS
  - vyjadřuje postoj EU v MO a na konferencích
- **aktuálně:**
  - Francie: druhá polovina roku 2008
  - Česko: první polovina roku 2009

Pravomoci Rady

- legislativní orgán
  - I. pilíř:
    - přijímá (často společně s Evropským parlamentem) akty sekundárního práva
    - uděluje Komisi pravomoc k vydávání prováděcích aktů
  - II. a III. pilíř:
    - výhradní „zákonodárce“
- svolává konferenci o revizi
  - (zakl. smlouvy nelze měnit jako jiné mez. smlouvy)
- pravomoci ve vnějších vztazích
  - uzavírání mez. smluv jménem EU
- přijímání rozpočtu EU (společně s EP)
- ve II. a III. pilíři je výkonným orgánem

Rada EU - rozhodování

- nadstátnost (!) – derogace principu svrchované rovnosti států
- jednání – ústně, neverejně
- dosažení shody – často problém, řešení - různé postupy:
  - tour de table
  - indikační hlasování
  - zpověď
  - „zastavení hodin“ (marathon)
- hlasování – v závislosti na řešené otázce:
  - **Prostou většinou** (1 stát = 1 hlas)
    - procedurální věci;
  - **Kvalifikovanou většinou** (tzv. vážené)
    - vnitřní trhu a obchodu.
  - **Jednomyslné** – bez hlasů proti –
    - v oblasti zahraniční politiky, obrany, policejní a justiční spolupráce ve věcech trestních a otázkách daňových

Systém váženého hlasování

Německo, Francie, Itálie, Velká Británie	29
Polsko, Španělsko	27
Rumunsko	14
Nizozemsko	13
Belgie, Česko, Maďarsko, Portugalsko, Řecko	12
Rakousko, Švédsko, Bulharsko	10
Dánsko, Finsko, Irsko, Litva, Slovensko	7
Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Slovinsko	4
Malta	3
CELKEM	345

velké státy (oranžová): **170** hlasů vs. malé státy (modrá): **175** hlasů
 Kvalifikovaná většina: **255**
 + demografické kritérium (**62%**): fakultativně kumulativní
 + nad 1/2 většina všech států: obligatorně kumulativní

Evropská rada

Složení : hlavy států/předsedové vlád

- **Pravomoc:**
  - Základní politické otázky
  - Podněty pro další vývoj
  - Obecné politické směry

Evropský parlament

- Čl. 189 - 201 SES
- není vrcholným mocenským a legislativním orgánem (srov. s národními PI)
- zástupce lidu a národů EU
- permanentní orgán složený z 785 (příští „jen“ 736) členů
- funkční období 5 let (srov. Komisi)
- volby
  - všeobecné, přímé (poslanec = reprezentant lidu EU), dle různých volebních systémů
  - hlasovací právo od 18 let, rovnost mužů a žen a tajné hlasování.

Ad EP – vnitřní členění

- **Politické skupiny (frakce) – dle politické příslušnosti**
  - např. skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) a Evropských demokratů
  - skupina sociálních demokratů v Evropském parlamentu
  - skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu a další...
- **Předseda a 14 místopředsedů**
  - Zastupuje EP navenek
  - Dbá na dodržování Jednacího řádu
- **Delegace**
  - 35
  - styky s parlamenty zemí, které nejsou členy EU
  - zvyšování vlivu Evropy v zahraničí.
- **Parlamentní výbory**
  - 20
  - Oborová orientace, předkládání pozmiňovací návrhů, vypracovávání vlastních
  - Např. Výbor pro právní záležitosti
- **Generální sekretariát**
  - Úřednický aparát pod vedením generálního tajemníka
  - 4000 úředníků, zejména překladatelské služby

Ad EP – pravomoci + legislativní procedury

1. **kontrolní** - vůči Komisi – možnost interpelací, vyslovení nedůvěry; možnost klást otázky i jiným orgánům i Radě, zřizovat vyšetřovací výbory atd.
2. **legislativní** - sám neschvaluje právní předpisy, účastní se dle legislativní procedury
  1. konzultace
  2. kooperace (spolupráce)
  3. ↓ spolurozhodování
3. **rozpočtové** – navrhuje změny u povinných výdajů, provádí změny u výdajů nepovinných – jedná se o výdaje orgánů EU – do jejich fondů; může zamítnout návrh rozpočtu;

Historický vývoj

Evropský účetní dvůr

- (čl. 246 – 248 Smlouvy o založení ES)
- 27 členů (za ČR Jan Kinšt)
- Kontrolní orgán, nezávislé postavení
- Přezkum hospodaření s financemi ES
- Nemá rozhodovací pravomoci
- Výsledky své činnosti publikuje ve výroční zprávě zveřejňované v Úředním věstníku

Hospodářský a sociální výbor

- (čl. 257 – 262 Smlouvy o založení ES)
- Poradní orgán
- Složen z 344 poradců reprezentujících nejrůznější zájmové skupiny
- Jeho stanoviska mají značný politický význam – syntetizují rozporné výchozí zájmy

Výbor regionů

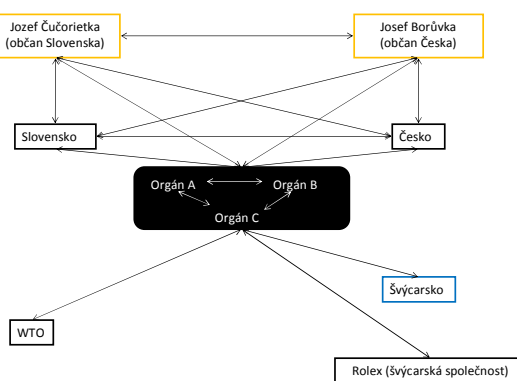
- (čl. 263 – 265 Smlouvy o založení ES)
- Poradní orgán
- Složen ze zástupců místních a regionálních samospráv – 344 členů
- Poskytuje konzultace:
  - **povinné** - v oblasti vzdělání, kultury, zdravotnictví, budování transevropských sítí, dopravní, telekomunikační a energetické infrastruktury, hospodářské a sociální soudržnosti, politiky zaměstnanosti a sociální legislativy
  - **Fakultativní** – i u jiných legislativních záměrů

Prameny práva ES/EU

- Obsah přednášky
  - stručný přehled aktů primárního práva, sekundárního práva, mezinárodních smluv;
  - primární právo (výčet, charakteristika);
  - akty Společenství (nařízení, směrnice, rozhodnutí);
  - soft law a jeho význam pro právní praxi;
  - rozhodnutí ESD jako specifický pramen poznání práva;

Evropská unie vs. právo

- EU/ES = produkt práva
  - právo – integrační nástroj
- EU/ES – vytváří právo
  - zvláštní vlastnosti (ES), subjektem je i jednotlivec
  - vztah mezi ES a čl. st. je určen právem ES!
  - viz. násl. slide

PRAMENY PRÁVA ES

- v původním slova smyslu označuje důvod vzniku práva, tzn. motivaci k vytvoření práva - *vůle uchovat mír a vytvořit pomocí hospodářského propojení lepší Evropu;*
- členění dle původu a zakotvení práva:
  - primární
  - sekundární
  - mezinárodní smlouvy uzavřené ES
  - obecné právní zásady

Primární právo ES/EU

- ústavní charakter: výchozí základ celého právního systému ES/EU (zakládací Smlouvy ES – ústava **ES**, nikoliv ústava **EU!!!**)
- Specifický pramen MPV – proč? viz. např. změny
  - Článek 48 (bývalý článek N)
Vláda kteréhokoli členského státu nebo Komise může Radě předkládat návrhy na změnu smluv, na nichž je Unie založena.
Zaujme-li Rada po konzultaci s Evropským parlamentem a v případě potřeby i Komise stanovisko pro svolání konference zástupců vlád členských států, svolá předsedající Rady tuto konferenci, aby se společně dohodly změny, jež by v těchto smlouvách měly být provedeny. Institucionální změny v měnové oblasti jsou rovněž konzultovány s Evropskou centrální bankou.
Změny vstupují v platnost po ratifikaci všemi členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

Primární právo – „ústava ES“

- PREAMBULE
  - ČÁST PRVNÍ - ZÁSADY
  - ČÁST DRUHÁ - OBČANSTVÍ UNIE
  - ČÁST TŘETÍ - POLITIKY SPOLEČENSTVÍ
  - ČÁST ČTVRTÁ - PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ
  - ČÁST PÁTÁ - ORGÁNY SPOLEČENSTVÍ
    - HLAVA I : USTANOVENÍ O ORGÁNECH
    - KAPITOLA 1 : Orgány
    - Oddíl 1 Evropský parlament
    - Oddíl 2 Rada
    - Oddíl 3 Komise
    - Oddíl 4 Soudní dvůr
    - Oddíl 5 Účetní dvůr
    - + čl. 249 vydávání aktů orgány ES
  - ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ
- PREAMBULE
  - HLAVA PRVNÍ Základní ustanovení
  - HLAVA DRUHÁ Moc zákonodárná
  - HLAVA TŘETÍ Moc výkonná
    - Prezident republiky
    - Vláda
  - HLAVA ČTVRTÁ Moc soudní
    - Ústavní soud
    - Soudy
  - HLAVA PÁTÁ Nejvyšší kontrolní úřad
  - HLAVA ŠESTÁ Česká národní banka
  - HLAVA SEDMÁ Územní samospráva
  - HLAVA OSMÁ Přečodná a závěrečná ustanovení

AKTY SPOLEČENSTVÍ JAKO SEKUNDÁRNÍ PRÁVO ES

- Vzniká činností orgánů ES
- Čl. 249 SES:

Ke splnění svých úkolů a za podmínek stanovených v této smlouvě Evropský parlament společně s Radou, Rada a Komise vydávají nařízení a směrnice, přijímají rozhodnutí a vydávají doporučení nebo zaujmají stanoviska.

***Nařízení** má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.*

***Směrnice** je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.*

***Rozhodnutí** je závazné v celém rozsahu pro ty, jimž je určeno.*

***Doporučení a stanoviska** nejsou závazná.*

- **Konkrétní ustanovení (kdo, co, čím):**

• Čl. 47 SES odst. 1. *Za účelem usnadnění přístupu osob k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkonu přijme Rada postupem podle článku 251 **směrnice** upravující vzájemně **uznávání diplomů, osvědčení** a jiných dokladů o kvalifikaci.*

• Čl. 88 SES odst. 2. *Zjistí-li **Komise** poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že **podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná** se společným trhem podle článku 87 nebo že je **zneužívána, rozhodne, že dotčený stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.***

Nařízení

- vydává: R, R + EP, K, ECB
- charakteristika:
  - Komunitární charakter
  - Bezprostřední aplikovatelnost

NAŘÍZENÍ Č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství

RADA EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ, s ohledem na článek 217 Smlouvy, podle níž pravidla pro používání úředních jazyků v orgánech Společenství stanoví Rada jednomyslně, aniž jsou tím dotčena pravidla obsažená v jednacím řádu Soudního dvora; vzhledem k tomu, že každý ze čtyř jazyků, v nichž je sepsána Smlouva, je uznáván za úřední jazyk v jednom nebo více členských státech Společenství,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Úředními a pracovními jazyky orgánů Unie jsou angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, italská, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalská, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština.

Článek 2

Texty zasílané orgánům členským státem nebo osobou podléhající jurisdikci členského státu se sepisují v jednom z úředních jazyků dle volby odesílatele. Odpověď se podává v téže jazyce.

Článek 3

Texty zasílané orgánem členského státu nebo osobě podléhající jurisdikci členského státu se sepisují v jazyce tohoto členského státu.

Článek 4

Nařízení a jiné texty obecného dosahu se sepisují v úředních jazycích.

Článek 5

Úřední věstník Evropské unie vychází v úředních jazycích.

Článek 6

Orgány mohou stanovit podrobnosti o užívání jazyků svými vnitřními předpisy.

Článek 7

Užívání jazyků v řízení před Soudním dvorem stanoví jeho jednací řád.

Článek 8

V případě členských států, které mají více úředních jazyků, se používání jazyků stanoví na žádost dotyčného státu podle obecných pravidel vyplývajících z právních předpisů tohoto státu.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Směrnice

- Vydává: R, R + EP, K
- cíl směrnice **harmonizace** práva
- zohlednění národních specifik
- směrnice automaticky „nenahrazuje“ národní právní předpis, členské státy jsou povinny upravit své národní právo podle ustanovení Společenství
- „dvoustupňový“ legislativní proces : pro jednotlivce závazná až provedená vnitrostátní právní úprava
- implementace vs. transpozice
- pozn. vnitrostátní ekvivalent?

- Směrnice Rady 76/207/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy ...
- vzhledem k tomu, že ...;
- PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:
- Článek 1 ... **vynechány**

Článek 6

Členské státy zavedou do svého právního řádu nezbytná opatření, aby umožnily každé osobě, která se cítí poškozena neodůvodněnou zásadou rovného zacházení ve smyslu článků 3, 4 a 5, domáhat se nápravy soudní cestou případně poté, co se obrátí na jiné příslušné orgány.

Článek 7

Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření na ochranu pracovníků před propouštěním, které je reakcí zaměstnavatele na stížnost podanou na úrovni podniku nebo soudní žalobu usilující o dodržování zásady rovného zacházení.

Článek 8

Členské státy zajistí, aby předpisy přijaté k provedení této směrnice a odpovídající předpisy, které jsou již platné, byly oznámeny zaměstnancům všemi odpovídajícími prostředky, například oznámením na jejich pracovišti.

Článek 9

1. **Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do třiceti měsíců po jejím oznámení a neprodleně o nich uvědomí Komisi.**

...

Článek 11 Tato směrnice je určena členským státům.

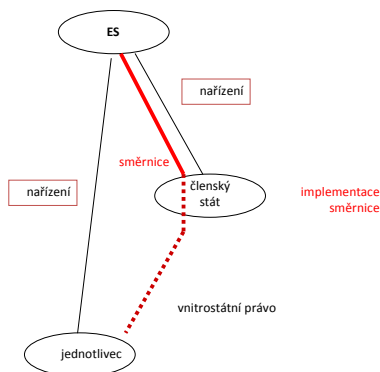
Příklad implementace

- **Směrnice 7/97/ES: Článek 6 - Právo odstoupit od smlouvy**
  - 1. V případě jakékoli smlouvy uzavřené na dálku musí být spotřebiteli poskytnuta lhůta alespoň sedmi pracovních dnů, v rámci které může od smlouvy odstoupit bez sankcí a bez uvedení důvodu. Jedinou platbou, která může být po spotřebiteli požadována, jsou skutečně vynaložené náklady spojené s vrácením zboží.
- **český občanský zákoník: § 53**
  - (7) Byla-li smlouva uzavřena při použití prostředků komunikace na dálku, má spotřebitel právo od smlouvy odstoupit bez uvedení důvodu a bez jakékoliv sankce do 14 dnů od převzetí plnění...
  - (10) Uplatní-li spotřebitel právo na odstoupení od smlouvy podle odstavce 7, má dodavatel právo pouze na náhradu skutečně vynaložených nákladů spojených s vrácením zboží. Dodavatel je zároveň povinen vrátit spotřebiteli zaplacené finanční částky nejpozději do 30 dnů od odstoupení.

Stát směrnicí neprovede

možné důsledky:

1. porušení povinnosti – řízení dle čl. 220 SES
2. přímý účinek
3. nepřímý účinek
4. odpovědnost za škodu

Rozhodnutí

- Vydává: R, K, ECB
- IPA – týká se jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je adresováno (typicky jako správní akty)
- adresátem?
- povahu obecně závazného předpisu jen výjimečně

Shrnutí – právo ES

- ES – vlastní právní řád – komunitární právo
- **Případ COSTA/ENEL**

„Na rozdíl od obvyklých mezinárodních smluv vytvořila Smlouva o EHS **vlastní právní řád**, který ... se stal součástí právního řádu členských států a který jsou jejich soudy povinné aplikovat. Tím, že bylo na neomezenou dobu založeno Společenství, jež je vybaveno vlastními institucemi, právní subjektivitou, pravomocí vytvářet vlastní legislativu a schopností rozvíjet vlastní aktivity na mezinárodním poli a zejména skutečnými pravomocemi vyplývajícími z omezení kompetencí nebo přenosem pravomocí ze států na Společenství, tyto státy omezily svá suverénní práva..., a vytvořily tak soubor práva závazného **pro jejich příslušníky i pro ně samotné.**“
- to jak bude aplikováno – stanoví KP samo!
- vlastní zásady – PÚ a přednosti!

II. pilíř EU (SZBP)

- společné strategie
- společné postoje
- společné akce

- jednomyslnost hlasování (možnost konstruktivní absence)
- kvalifikovaná většina – o SP a SA tehdy, pokud již byla odsouhlasena společná strategie

III. pilíř EU (PJSTV)

- iniciativa: členské státy i Komise
  - jednomyslnost
1. Společné postoje
  2. Rámcová rozhodnutí
  3. Rozhodnutí (kvalifikovanou většinou)

Formální náležitosti právních aktů

1. odůvodnění
  - **Článek 253:** Nařízení, směrnice a rozhodnutí přijímané společně Evropským parlamentem a Radou, jakož i takové akty Rady nebo Komise musí obsahovat odůvodnění a odkazovat na návrhy nebo stanoviska, které musí být podle této smlouvy předloženy
2. číslování
3. publikace
  - **Článek 254:**
    1. Nařízení, směrnice a rozhodnutí přijaté postupem podle článku 251 podepisuje předseda Evropského parlamentu a předseda Rady a vyhláší se v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.
    2. Nařízení Rady a Komise a směrnice těchto orgánů, které jsou určeny všem členským státům, se vyhláší v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.
    3. Ostatní směrnice a rozhodnutí se oznamují těm, jimž jsou určeny, a nabývají účinku tímto oznámením.

Interpretace práva ES

- 1 právo → nutný jednotný výklad
- problém s mnohojazyčností
- překlady – nekvalitní, rozdílné, případně zcela chybějící (případ SKOMA-LUX)
- akcentován teleologický výklad, dále nutné srovnávání jazykových verzí
- princip *effet utile*
- prostředkem zajištění jednotného výkladu – řízení o předběžné otázce
  - možnost/povinnost národních soudů předložit ESD výkladovou otázku (27 států, 23 jazyků)

Zápatí prezentace

51

Mnohojazyčnost

- 23 jazyků – všechny úřední a autentické
- vzájemná rovnost
- spontánní selekce tzv. pracovních jazyků
- ve světě existují multi-linguální státy – odlišné řešení – 1 či několik jazyků, obdobně též mezinárodní organizace
  - EU je svým přístupem výjimečná!
- ESD vyžaduje, aby všechny jazykové verze byly při interpretaci a aplikaci práva srovnávány – dnes nemožné...
- proto – srovnání se 2 či 3 jazyky je dnes považováno za dostačující
- problémy v ČR:
  - zpočátku zcela chybějící překlady – viz případ SKOMA-LUX výše
  - nevhodná terminologie zcela ignorující domácí zažitou terminologii
  - nepřesné (rozdílné) překlady
  - absence vnitřní koherence při používání jednotlivých termínů – jedna a tatáž věc označena v různých předpisech EU různě
- většinu problémů lze vyřešit interpretačně a srovnáním s jinými verzemi, vhodná by ale byla důkladná revize

Vynucování práva ES

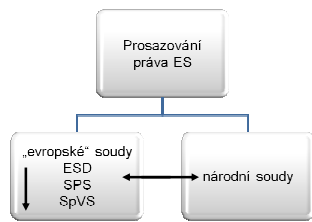
Evropský soudní dvůr a soudní soustava ES
Prosazování práva ES
Odpovědnost státu za porušení práva ES

Soudnictví EU

nutné řešení problémů spojených zejména s:

1. dělbu pravomocí mezi ES a čl.st.;
2. řešením sporů mezi ES a čl. st.;
3. řešením sporů mezi ES a jednotlivci;
4. jednotná aplikace práva ES;
5. přezkoumání platnosti sekundárního práva ES;
6. řešení sporů mezi čl. státem a jednotlivcem
7. řešení sporů mezi jednotlivci

Soudy EU – grafické znázornění

čl. 220 SES - Soudní dvůr a Soud prvního stupně zajišťují v rámci svých pravomocí dodržování práva při výkladu a provádění této smlouvy.

rozhodnutí 106/77, Simmenthal - „každý vnitrostátní soudce, který rozhoduje v rámci své pravomoci, má povinnost plně používat právo Společenství a chránit práva, která toto právo poskytuje jednotlivcům...“

Složení ESD - soudci

- ESD se skládá: z 35 členů – 27 soudců + 8 GA
- 1 soudce z každého členského státu (čl. 221 SES).
- Za ČR: prof. Malenovský

- osoby, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva (čl. 223)
- => nemusí být soudcem v členském státě
- Přísaha: „Přisáhám, že budu svoji funkci vykonávat nestranně a podle svého nejlepšího svědomí; přísahám, že budu zachovávat tajnost porad Soudního dvora.“
- fce – 6 let, možnost opakovaně
- každé 3 roky 1/2

Složení ESD - generální advokáti

- čl. 222 – „...Úlohou generálních advokátů je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněné návrhy rozhodnutí ve věcech, které podle statutu Soudního dvora vyžadují jeho účast.“
- počet – 8, každé 3 roky obměna 4
- stejné požadavky jako na soudce ESD
- inspirace francouzským právním prostředím – zde funkcí commissaire du gouvernement francouzského Conseil d’Etat.
- vypracovává stanovisko - není pro soudce závazné!

Soud 1. stupně

- vznikl na základě JEA rozhodnutím Rady
  - funguje od 1.9.1989
  - odlehčení činnosti ESD
- + Zvláštní soudní komory:
- Soud pro veřejnou službu**

Soud pro veřejnou službu

- má postavení komory SPS
- zřízen v roce 2005
- rozhoduje v 1. stupni spory mezi Evropskými společenstvími a jejich zaměstnanci podle čl. 236 SES a čl. 152 SESAE
- do budoucna je předpoklad zřízení dalších soudních komor po vzoru SpVS

Přehled základních druhů řízení před ESD a Soudem 1. instance

- Řízení o předběžné otázce
  - nepřímé řízení zahajované z podnětu národního soudu
  - interpretace práva ES (ne rozhodování o meritu sporu)
  - otázka souladu aktu sek. práva s právem primárním
- Řízení o neplnění povinnosti členským státem
- Řízení o neplatnosti aktu instituce
- Řízení o nečinnosti instituce
- Řízení o náhradě škody
- Řízení v pracovníprávních záležitostech

SPS rozhoduje o:

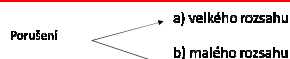
1. přímých žalobách podaných **jednotlivci proti aktům orgánů Společenství**;
2. žalobách podaných **členskými státy proti Komisi**;
3. žalobách podaných členskými státy proti Radě ohledně aktů přijatých v oblasti **státních podpor, ochranných obchodních opatření** („dumpingu“) a aktů, jimiž Rada vykonává **prováděcí pravomoci**;
4. žalobách **směřujících k náhradě škody** způsobené orgány ES/EU nebo jejich zaměstnanci
5. žalobách opírajících se o **smlouvy uzavřené Společenstvími, které výslovně stanoví pravomoc Soudního dvora**;
6. žalobách týkajících se **ochranné známky Společenství**

Rozhodnutí ESD – pramen práva?

- kontinentální vs. angloamerický systém
- ESD na pomezí
- judikatura není obecně závazná, interpretace ano
- **Článek 220 SES**

Soudní dvůr a Soud prvního stupně zajišťují v rámci svých pravomocí dodržování práva při výkladu a provádění této smlouvy.

Odpovědnost státu za porušení práva ES

- **Ad a) porušení práva ES čl. státem s obecnějším dopadem (pro celou skupinu případů)**
  - porušení **práva ES** (prim/sek)
    - zdržením se jednání
    - aktivním jednáním
  - **následky porušení – obecná procedura podle čl. 226 SES**
  - **následky porušení - výjimky:**
    - rozpočtový deficit
    - státní podpory
    - specifika - SZP
- ot. - kdo je členskými státy?

Řízení pro porušení povinnosti

- klíčové ustanovení – čl. 226 SES:
  1. *Má-li Komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj z této smlouvy vyplývá, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjádření.*
  2. *Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise předložit věc Soudnímu dvoru.*
- iniciativa – Komise – jak se dozví? ...
- Solvit ...
- fáze:
  1. **předběžné (neoficiální) řízení**
  2. **správní řízení – zasláním výstražného dopisu čl. st. -> odůvodněné stanovisko (OS)**
  3. **sporné řízení (před ESD) – členský stát se nepodrobí OS – Komise může žalovat – deklaratorní rozhodnutí**
- alternativa – žaloba dle čl. 227 SES členskými státy

Rozsudek C-204/06

1. Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Česká republika tím, že **nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu** se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažení kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 233, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 67), **nebo v každém případě tím, že Komisi o těchto předpisech neuvědomila**, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.
2. Podle článku 24 směrnice 78/686 členské státy přijmou předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a uvědomí o nich Komisi. Podle článku 54 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003, L 236, s. 33) byla Česká republika povinna uvést v účinek opatření nezbytná k tomu, aby bylo dosaženo souladu se směrnicí 78/686 ode dne jejího přistoupení k Evropské unii, a sice dne 1. května 2004.
3. Vzhledem k tomu, že Komise nebyla uvědoměna o předpisech přijatých Českou republikou pro dosažení souladu se směrnicí 78/686 a ani neměla k dispozici jiné informace, které by jí umožňovaly dojít k závěru, že tyto předpisy byly přijaty, zahájila řízení upravené v článku 226 ES.
4. **Dopisem** ze dne 15. prosince 2004 Komise formálně vyzvala Českou republiku k předložení jejího vyjádření. Česká vláda odpověděla na tuto žádost dopisy ze dne 15. února a 4. dubna 2005.
5. Komise však měla za to, že Česká republika nepřijala všechna opatření nezbytná pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nebo že v každém případě jí tento členský stát o předpisech přijatých za tímto účelem neuvědomil. Dopisem ze dne 13. července 2005 zaslala Komise **odůvodněné stanovisko**, kterým Českou republiku vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě **dvou měsíců** od jeho obdržení.

6. Dopisy ze dne 12., 19. a 28. září 2005 česká vláda odpověděla na toto odůvodněné stanovisko. ...
  9. Jelikož **Komise** neměla žádnou informaci ohledně posledně uvedeného předpisu, usoudila, že Česká republika nedostála plně povinnostem, které pro ni vyplývají ze směrnice 78/686, a **rozhodla se podat projednávanou žalobu**.
  10. Ve své žalobní odpovědi Česká republika nepopírá prodlení s provedením článků 15 a 16 směrnice 78/686. **Uvádí, že příčinou tohoto zpoždění je zejména konání voleb do Poslanecké sněmovny. Zdůrazňuje, že očekávaná legislativní změna bude přijata v blízké budoucnosti.**
  11. Nicméně podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti posuzuje vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a změny, ke kterým došlo následovně, nemožou být Soudním dvorem brány v úvahu.
  12. **Krom toho se členský stát nemůže dovolávat ustanovení, praxe nebo situací svého vnitrostátního právního řádu, včetně těch vyplývajících z jeho správní organizace, coby důvodu, proč nesplnil povinnosti a nedodržel lhůty určené směrnicí (viz zejména rozsudek ze dne 12. ledna 2006, Komise v. Portugalsko, C-118/05, Sb. rozh. s. I-11, bod 9).**
  13. V projednávaném případě je nesporné, že v okamžiku uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku nebyla všechna opatření nezbytná k zajištění úplného provedení směrnice 78/686 do českého právního řádu přijata.
  14. Za těchto podmínek je namístě považovat žalobu podanou Komisí za opodstatněnou.
  15. V důsledku toho je třeba určit, že Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice. ...
- Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:
- 1) **Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažení kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.**
  - 2) České republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Rozsudek ESD – a co dál?

- do roku 1993 – rozsudky vynutitelné jen politickým tlakem
- od 1993 – Maastricht. smlouva – umožnila vynucení - Článek 228
- 1. *Shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora.*
- 2. *Má-li Komise za to, že dotyčný členský stát taková opatření nepřijal, vydá poté, co poskytla státu příležitost se vyjádřit, **odůvodněné stanovisko** upřesňující body, v nichž dotyčný členský stát nevyhověl rozsudku Soudního dvora.*
Nepřijme-li dotyčný členský stát opatření, která vyplývají z rozsudku, ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise věc předložit Soudnímu dvoru. V takovém případě navrhne paušální částku nebo penále, již je členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.
*Shledá-li Soudní dvůr, že dotyčný členský stát nevyhověl jeho rozsudku, může mu uložit zaplacení paušální částky **nebo** penále.*
- rozsudek -> členský stát se nepodrobí => nové správní řízení – žaloba – řízení před ESD – nový rozsudek
- případy:
  - Komise vs. Řecko (Chanlia II) – (návrh 24.000, sníženo 20.000 EUR/den – celkem 5,4 mil)
  - Komise vs. Španělsko – (návrh 45.600 EUR/den, sníženo na 34.200 avšak period roční - 624.150 EUR)
  - Komise vs. Francie – (návrh 316.500 EUR/den, zvýšeno 20 mil. 1rázová + 57.761.250 EUR/0.5 roku)
  - řada dalších...

„Malé“ porušení práva ES (ve vztahu k jednotlivci)

- jednotlivec – žaluje u soudu svého členského státu, pravomoc orgánů ES dána není
- (jde o porušení v malém)
- Francovich a Bonifaci v Itálie (C 6 a 9/90)
  - směrnice neprovedena, pracovníci podle ní sice získali nárok na mzdu, ale nebyl kdo by ji vyplatil
- ESD – podmínky odpovědnosti Francovich
  1. směrnice zakládá práva jednotlivce
  2. obsah těchto práv lze na základě této směrnice specifikovat
  3. existuje příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a škodou
- Odůvodnění, resp. argumentace pro? SES mlčí, ale čl. 288 odst. 2 SES:
  - *V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Společenství v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jeho orgány nebo jeho zaměstnanci při výkonu jejich funkce.*
  - POZOR - Neaplikujeme však tento článek, jedná se o odpovědnost Společenství!!!

Další vývoj koncepce odpovědnosti státu za škodu...

- Brasserie du Pêcheur/Factortame
  1. navíc – porušení je dostatečně závažné
  2. škoda se hradí podle vnitrostátních pravidel
  3. nesmí být podmínována zaviněním
- Köbler – odpovědnost státu = odpovědnost kteréhokoliv orgánu, tedy i soudu
  1. Zjevné a závažné porušení KP
  2. neměnnost rozhodnutí!
  3. pouze náhrada škody
- Státe, potrestej se sám! ☺

Porušení práva ES jednotlivcem

- porušení pravidel hospodářské soutěže
- porušení primárního nebo sek. práva
- porušení práva ve vztahu k jednotlivci

Základy jednotného vnitřního trhu

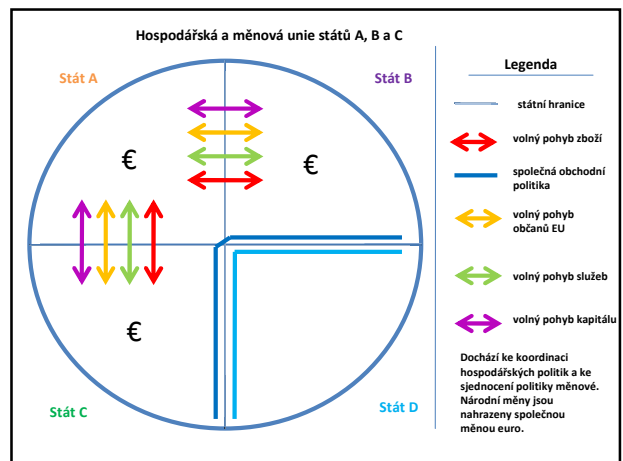
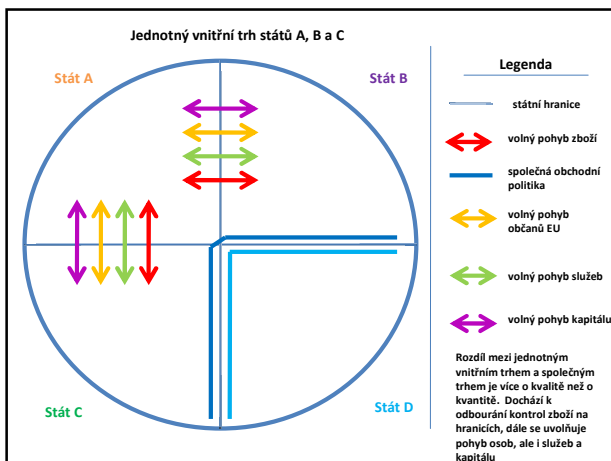
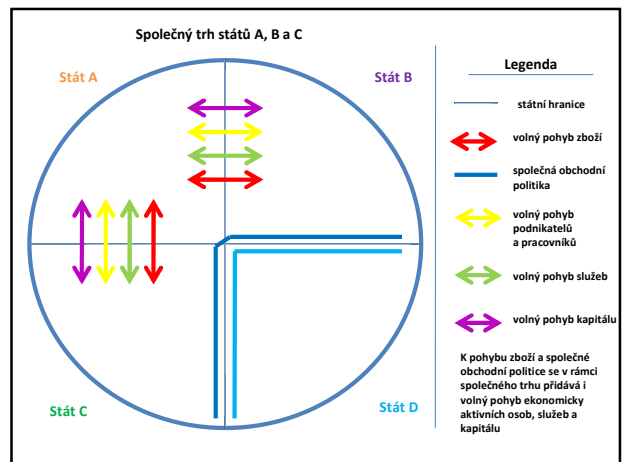
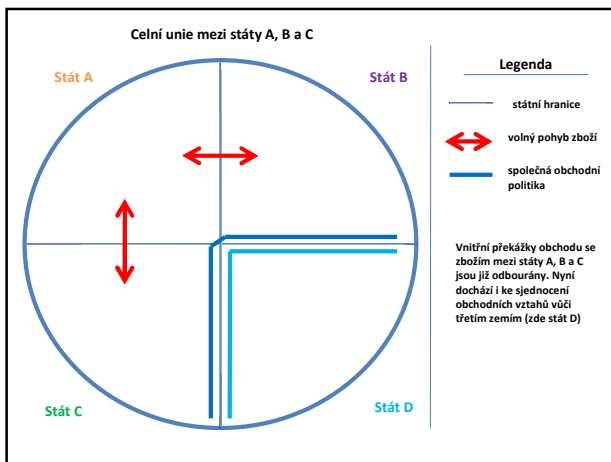
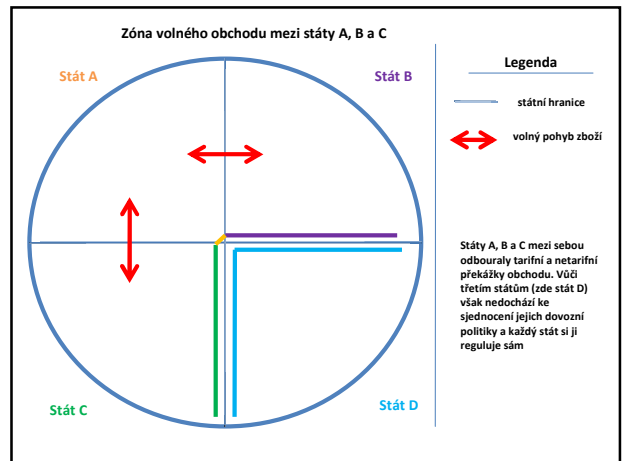
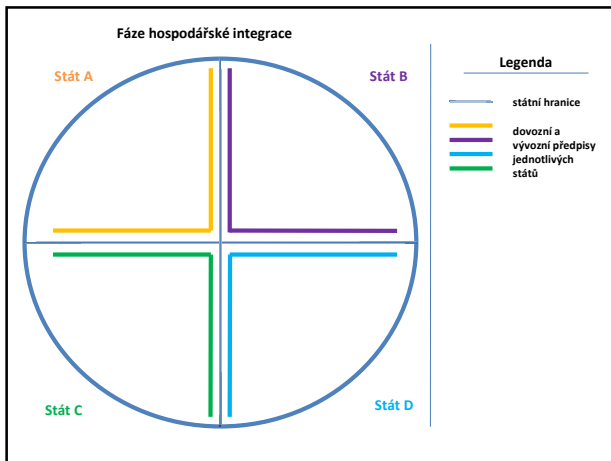
volný pohyb:

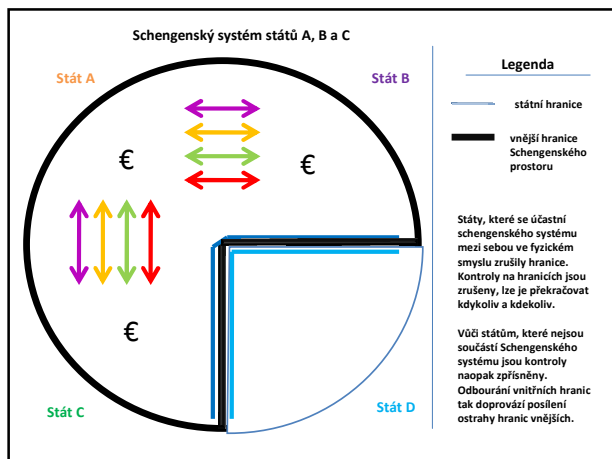
1. zboží
2. osob
3. služeb
4. kapitálu

Formy (stupně) integrace

1. Zóna volného obchodu
2. Celní unie
3. Společný trh
4. Jednotný vnitřní trh
5. Měnová unie
6. Hospodářská a měnová unie (?)

☉ přerod v unii politickou...

JVT - definice

⊙ JVT je prostor, ve kterém platí tzv. čtyři základní svobody, a to volný pohyb:

1. Zboží;
2. Osob;
3. Služeb;
4. Kapitálu.

⊙ Zajištěna ochrana hospodářské soutěže

⊙ Regulována státní pomoc

⊙ Otevřen přístup ke státním zakázkám

⊙ **Základní zásada JVT:**

- **Zákaz diskriminace na základě původu nebo státní příslušnosti, adresátem – státy i jednotlivci**

Volný pohyb zboží

zákaz cel a obdobných dávek
zákaz kvót a obdobných opatření
zákaz daňové diskriminace
(pozn. vše pravidla dopadající na čl. st.)

Definice zboží

- výrobky, kt. mají hodnotu vyjádřitelnou v penězích a kt. jsou právně způsobilé být předmětem obchodních transakcí (Případ 7/68 Komise vs. Itálie).
- Za zboží se tak mj. považují:
  - zemědělské výrobky
  - umělecké předměty
  - předměty duševního vlastnictví (zvukové nahrávky na discích a kazetách, PC programy)
  - výrobky dodávané spolu se službou (voda, energie i elektřina)
  - suroviny
  - odpady (kladná peněžní hodnota tedy není definičním znakem zboží)

Zboží naopak není:

- věci, s nimiž nelze obchodovat – drogy, některé zbraně, lidské orgány
- práva z duševního vlastnictví
- věci osvědčující práva (lístky z loterie, rybolovné certifikáty)

Původ výrobků – režim ES

- výrobky, které mají původ v členských státech
- výrobky, které mají původ v 3. státech, ale které jsou již v některém ze členských států ve volném oběhu. (viz. případ Dassonville)

JVT a zboží

- celní unie (čl. 25) (od roku 1968)
  - zákaz cel, ABS!
- zákaz KODV a OSOÚKODV (čl. 28)
  - výjimky možné (čl. 30)
- zákaz DD
  - pozn. daně zakázány nejsou, bohužel... ☹
- regulace státních podpor (čl. 87)

Cla a celní poplatky

- Čl. 25 - *dovozní a vývozní cla a dávky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány – absolutně!*
  - zákaz se vztahuje také na jednotlivé regiony členských států
- Co je to clo a dávka s obdobným účinkem?
- KOMISE v. ITÁLIE – ospravedlnění není možné

Odlišení cel a dávek od daní

- **CLO**: poplatek za dovoz/vývoz zboží
- **DÁVKA**: jakýkoliv jiná dávka, byť méně významný, vybíraná pouze na základě toho, že zboží přechází hranice
- **DANĚ**: dávka, kt. je součástí všeobecného vnitrostátního systému dávek ukládaných systematicky podle objektivních kritérií bez ohledu na původ zboží
- dávka **povolena** pokud:
  - dávka je vždy identická a je součástí všeob. daň. systému
  - je ukládána vždy stejným způsobem
  - její výtěžek neslouží jen k prospěchu domácí produkce (viz. případ Capolongo)

Zákaz množství omezení

Článek 28

- Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou zakázána.

Článek 29

- Množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.

Co je to opatření s obdobným účinkem? II.

- směrnice Komise 70/50 (zrušená)
- 1. zvláštní podmínky pro dovážení zboží, kt. nedopadají na zboží tuzemské (Rewe vs. Zentralfinanz – německá jablka)
- 2. znesnadňování dovozu diskriminací mezi jednotlivými obch. kanály (Dassonville)
- 3. zvláštní režim domácích výrobků (Buy Irish)

Co je to opatření s obdobným účinkem? II.

- **Případ DASSONVILLE**
- „jakékoliv opatření členského státu, které je způsobitelné přímo či nepřímo, skutečně či jen potencionálně omezit obchod mezi členskými státy je zakázáno“ – formule Dassonville
- (dovoz „skotské whiskey“ z Francie)
- Slabá místa?

Případ CASSIS DE DIJON

- Německá legislativa vyžaduje u ovocných likérů (domácích i dovážených) min. 25% alkoholu
- Tradiční francouzský *cassis* má méně než 20%
- Německé úřady odmítají dovoz povolit
- Dovozece se obrací na vnitrostátní soud...

Ad CASSIS ...

- Vyjádření Německa: opatření jsou nezbytná pro:
- **Ochranu zdraví:** (nápojů s nižším obsahem alkoholu se vypije víc, proto snáze vyvolají závislost)
- **Ochranu spotřebitele:** (ten očekává své oblíbené množství alkoholu 😊)

První princip CASSIS

- **určitá opatření čl. st. mohou uniknout zákazu v čl. 28:**
  1. opatření zachází se zbožím tuzemským i zahraničním formálně stejně;
  2. ve skutečnosti však má negativní diskriminační účinky na dovážené zboží;
  3. je ale opodstatněné určitou naléhavou potřebou ochrany hodnoty vyššího zájmu;
  4. na komunitární úrovni chybí harmonizovaná úprava této problematiky.

Důsledek Cassisu

- **druhý princip Cassis – požadavek proporcionality:**
„bez řádného důvodu nelze bránit zboží, které bylo vyrobené v členském státě v souladu s normami tohoto státu, a které se legálně obchoduje na trhu v tomto státě, v přístupu na trhy všech ostatních členských států“
- Význam pro vzájemné uznávání výrobků!

Hodnoty vyššího zájmu

- Za předpokladu, že jsou nezbytná k zajištění důležitých oprávněných požadavků států (účinnost daňového dozoru
  - poctivost obchodního styku
  - ochrana spotřebitele
  - ochrana životního prostředí
  - a ochrana kulturních zájmů udržení rozmanitosti médií
  - finanční stabilita systému sociálního zabezpečení)
- jsou v obecném zájmu a jsou přiměřená

Případ KECK A MITHOUARD

- národní předpis,
- jehož předmětem regulace jsou marketingové strategie (např. prodej zboží pod cenou, tento předpis tedy dopadá na způsob prodeje a nikoliv na zboží jako takové), a
- který dopadá právně i materiálně bez rozdílu na všechny obchodníky na území členského státu a nemá tedy diskriminační povahu,
- není v rozporu s čl. 28 SES

případ španělské jahody

- nečinnost státu může rovněž být opatření s obd. účinkem

výjimky dle čl. 30 SES

- **Článek 30** : Články 28 a 29 nevylučují zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné:
  1. veřejnou mravností,
  2. veřejným pořádkem,
  3. veřejnou bezpečností,
  4. ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin,
  5. ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo
  6. ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.
- Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky **svévolné diskriminace** nebo **zastřené omezování obchodu** mezi členskými státy.
- **proporcionalita!**
- taxativní (konečný) výčet!!!

důvod veřejné morálky

- **Hemn v. Darby**
  - likvidace obscénního zboží při dovozu (pornografických časopisů)
- opak **Canegate Ltd.**
  - zákaz dovozu „obscénního a neslušného zboží“ podle zákona z r. 1876
  - domácí ale v prodeji!

důvod veřejného pořádku

- **R. v. Thompson**
  - dovoz zlatých a vývoz stříbrných mincí z a do VB
- méně častý důvod

důvod veřejné bezpečnosti

- málo časté
- **Campus Oil Ltd. vs. Ministr průmyslu a energie Irsko**
  - požadavek min. odběru za určené ceny
  - chybí harmonizovaná právní úprava pomoci jiným členskými státy
  - opatření nesledovalo jen ekonomické cíle

Ochrana zdraví a života ...

- nutnost prokázat **skutečné zdravotní riziko**
- **UHT mléko:**
  - systémy kontroly v čl. st. jsou dostatečné
- **Komise vs. UK (dovoz drůbežního masa)**
  - zákaz drůb. s ohledem na nedostatečnou kontrolu ve Francii...
- **Sandoz BV – zdravotní předpisy požadující kontrolu zboží**
  - müsli tyčinky – s ohledem na absenci harmonizace a za předpokladu, že je dovoz povolován, obsahují-li rozumné množství odpovídající potřebám výživy - možné jejich uplatňování,
- **Komise v Německo (z. o čistotě piva)**
  - zakázány všechny přísady, ne jen ty, kt. by něm. spotřebiteli mohly vadit
  - neúměrnost chráněnému zájmu a neproporcionální

ochrana národního bohatství

- zatím „pusto“
- zmíněno jako možnost ve v. Komise vs. Itálie – vývozní dávka z uměleckých pokladů

ochrana průmyslového a obchodního vlastnictví

- tedy ochrana práv duševního vlastnictví
- oddělení existence práva a jeho výkonu + teorie vyčerpání práv
- **Centrafarm BV vs. Sterling Drug Inc.**
  - C. dovážel léky z VB, kde je Sterling uvedl. do Nizozemí
  - uvedení na trh ve st. kde ochrana neexistuje bez souhlasu majitele -> nedochází k vyčerpání práv
- **Silhouette International v Hartlauer Handelsgesellschaft**
  - brýle uvedeny na trh v Bulharsku, tedy v tehdy nečlenském státu ES a následně dovezeny do Rakouska

Zákaz daňové diskriminace

- Článek 90:
- 1. *Členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí.*
- 2. *Členské státy nepodrobí dále výrobky jiných členských států vnitrostátnímu zdanění, které by poskytovalo nepřímou ochranu jiným výrobkům.*

čl. 90/1 SES

- výrobky, které si jsou podobny co se týče složení a výrobního procesu
- **HUMBLLOT:**
  - Francouzská silniční daň byla vypočítávána na základě výkonu vozidla. Slabší vozy byly zdaněny až do výše 1100 franků, silnější jednorázově 5000 franků ...

čl. 90/2 SES

- výrobky které spolu mohou být v soutěži, mohou si konkurovat a jsou schopny uspokojit zákazníka stejně
- **Komise vs. Francie (Whisky a Koňak)**
  - destiláty z vína a destiláty obilí
- **Komise vs. VB**
  - pivo vs. víno